

Беларускі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНAGA СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА
УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНИНА

№ 31 (1067)

Чацвер, 31 кастрычніка 1974 г.

Цана 2 кап.

Газета выходзіць з 1935 г.

ІМІ ГАНАРЫЦЦА УНІВЕРСІТЭТ

За выдатную вучобу і актыўную грамадскую работу
імянныя стыпенды на першы семестр сёлетняга паву-
чальнага года прызначаны наступным студэнтам:

Імя Карла Маркса

БУДКОВУ ВІКТАРУ (IV курс, юрфак);
ЦІТАРЭНКА ЛАРЫСЕ (V курс, гістфак);

Імя У. І. Леніна

МАРДЗІЛОВІЧУ ІВАНУ (V курс, хімфак);
ІЛЬЯШЧУК ГАЛІНЕ (V курс, гістфак);
ВАЛІЧЭНКУ ІГАРУ (III курс, матфак);
НІКІШЫНУ МІХАІЛУ (V курс, журфак);
ТАРАСОК ЛЮБОВІ (V курс, філфак);
КАВАЛЁВУ АЛЯКСАНДРУ (V курс, фізфак);
АТРАШЭУСКАМУ ЮРЬЮ (IV курс, фізфак);
ДУБРОУСКАІ ТАМАРЫ (V курс, геофак);
КУРЧАНКУ УЛАДЗІМІРУ (III курс, біяфак);
КВАШЫНУ МІХАІЛУ (IV курс, юрфак);
ЛУКАШЫК АЛЕНЕ (IV курс, ФПМ);

Імя Калініна

КУРЫЛЁВАЙ ВОЛЬЗЕ (V курс, юрфак);

Імя Джона Бернала

АНДРУХОВІЧУ ВАЛЯНЦІНУ (V курс, гістфак);

Імя Я. Коласа

ГІРУЦКАМУ АНАТОЛЮ (III курс, філфак);

Імя Я. Купалы

ХРОМЧАНКА ГАЛІНЕ (IV курс, філфак).

ЖУРФАК

Калектыў журфака
рыхтуеца да свята —
30-годдзя заснавання
факультэта.

Пры дапамозе выяў-
леных, паэтычных, фа-
тографічных сродкаў
кошны курс піша сваю
гісторыю.

Сабраны матэрыялы
для юбілейнага выпуску
вучебнай газеты «Жур-
наліст», ідзе афармлен-
не святочнага дадатку
да газеты «Журфак лі-
таратурны», разеціруе
новую праграму студ-
энцкі тэатр мініяцюр.

Фотавыстаўка, зман-
іраваная на калідоры,
прыцягвае ўвагу сюжэт-
най разнастайнасцю і
майстэрствам прадстаў-

семінар «Тэарэтычныя
пытанні сістэмнага пра-
граміравання». Кіруе се-
мінарам М. Е. Ненеман.

ЮРФАК

Адзвінёу развітальны
звонок у пяцікурсніку,
якія зараз рыхтуеца да
дзяржэзаменау.

У час свята адбываўся
канцэрт, падрыхтаваны
першакурснікамі, свае
віншаванні, пажаданні
выказалі студэнты II,
III і IV курсаў, выклад-
чыкі і супрацоўнікі юр-
фака.

БІЯФАК

у нашай краіне з
дружакубным візітам
знаходзяцца вядучыя
амерыканскія спецыялі-
сты ў галіне экалогіі
Г. Одум і Д. Ды Тора.

НАВІНЫ

леных работ. Гледачы
падоўгу стаяць перед
эцюдамі Міхася Расоль-
скі (IV курс), яго фотарэ-
партажам аб вядомым
міме Марселі Марсо.

Нельга не спыніца
ля «Хлеба» Яўгена
Пясецкага (III курс),
яго «Старога Вільнюса»,
экспазіцыі «Салігорск»,
«Прага», «Асечня». Але сі-
лельчыкі (III курс) дае
замалёўкі з радзімы
Янкі Купалы, фотаздым-
кі мотагонак.

ГЕАФАК

З дакладам «Палеаграфія аэрау Ушацкай
группы» на навуковым
семінары кафедры
агульнага землязнайства
і ОНІПОЗ выступіў стар-
ши выкладчык В. Кале-
чыц.

**

Наглядныя дапаможні-
кі, зробленыя ў гэтым
годзе рукамі студэнтаў
IV курса, склалі выстай-
ку на трэцім пверсе
геофака.

Цікаўныя знойдуць
тут макеты азёр Байкала
(В. Дзям'янюк), Ісык-
Куля (Л. Давідзюк), вое-
востра Суматры (С. Яскевіч). У работах А. Тара-
зевіча і Н. Петраля ажы-
вае тундра, зімовая і
летняя. Арыгінальныя па
вырашенню мадэлі фі-
ёрда Н. Круцько, кало-
дзеж у разрэзе Л. Шкля-
рэвіча і А. Шаўчэні, аб-
ёмная дыяграма здабы-
чы каменнага вугалю і
іншыя.

МАТФАК

Студэнты V курса,
якія спецыялізујуцца на
кафедры колькасных
метадаў і праграміраван-
ня, былі запрошаны на

У час свайго знаходжан-
ня ў Мінску амерыкан-
скія вучонныя выступілі з
навуковыімі дакладамі ў
Акадэміі навук, а так-
сама ў нашым універсі-
тэце.

У прыватнасці Г. Одум
прачытаў лекцыю аб ме-
тадах і працэсах ачыст-
кі вадаўмаў ад забруд-
жвання. Ён паказаў
слайды і фільм аб вы-
ніках сваёй навуковай
работы.

Шырокое аблеркаван-
не выклікала і выступ-
ленне Д. Ды Тора.

ХІМФАК

Створана новая студ-
энцкая навукова-дас-
ледчая лабараторыя па
пытаннях аховы на-
вукольнага асяроддзя.

БІБЛІЯТЭКА

Тэатрам вялікай прау-
ды называюць славуты
Малы тэатр СССР. У
гэтыя дні ён святкую-
се ў 150-годдзе.

Слаўнай даце прысве-
чана кніжная выстаўка
«Майстэрства і натхнен-
ні», зробленыя ў бібліятэ-
цы. Кнігі апавядаюць
пра выдатнае мінулае
тэатра, яго дзейнасць на
франтах Вялікай Айчын-
най вайны.

Партрэт М. С. Шчэп-
кіна Тараса Шаўчэн-
кі, жыццё і творчасць
акцёра-рамантыка П. С.
Мачалава, расказ аб не-
параўнальнай ігры М. М.
Ярмолавай, В. Пашэн-
най — такі змест вы-
стайкі.

Сённяшні дзень тэатра
прадстаўляюць яго вяду-
чыя акцёры М. Цароў,
Е. Гогалева, Б. Бабачкін,
І. Ільінскі, Я. Мацвеев.

АДЫЛАСЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Пазадчыора адбылася прафсаюзная канферэнцыя
выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта. З да-
кладамі аб работе прафсаюзной арганізацыі
выступіў старшыня мясцковага М. Я. Ляпіла.

Выбраны новы састаў мясцовага камітэта.



Усе гады студэнцтва Анатоля Еўтушэнкава, пяцікурсніка
біяфака, насычаны напружанай і творчай вучобай, актыўнай
грамадской работай.

Зараз, рыхтуючы дыпломную, ён вывучае хваробы бульбы
і сродкі барацьбы з імі.

Фота А. Цыгулёва.

ПАЧАТАК БІЯГРАФІИ

Да 1918 годзе саюзы раз-
бачай і працоўнай сялян-
скай моладзі былі разрознены,
не мелі адзінага на-
кіроўваючага цэнтра, пра-
граммы і статута. Наставу час-
сабраць з'езд, стварыць
адзіні саюз моладзі. Па
указанию ЦК РКП (б) у
жніўні 1918 года было ство-
рана Аргбюро па скліканню
Усерасійскага з'езда
саюзаў рабочай і сялянскай
моладзі. У яго ўвайшлі
прадстаўнікі Маскоўскага,
Петраградскага і Уральскага
саюзаў.

«Усерасійскі з'езд паві-
нен пакласці пачатак арга-
нізаванай работе вялікім
маштабе. Пропаганду-
йце ідэю з'езда, рыхтуй-
цесце да яго», — заклікаў
зварот Аргбюро. І ідэя
з'езда была падхоплена
ўсюды.

Падрыхтоўка да яго акты-
візавала работу мясцовых
саюзаў. Праходзілі губерн-
скія і абласныя канферэн-
цыі, горача аблікарёвалася
праграма работы з'езда,

шырокая была павестка
дня з'езда: даклады «Аб
бягучым моманце», прагра-
ме, Статуте саюза, культур-
на-асветнай і абаронна-эка-
номічнай работе, выбары
Цэнтральнага Камітэта.

Доўгай авацыяй сустрэлі

дэлегаты прадстаўлялі 22.100 членоў саюзаў.
Шырокая была павестка
дня з'езда: даклады «Аб
бягучым моманце», прагра-
ме, Статуте саюза, культур-
на-асветнай і абаронна-эка-
номічнай работе, выбары
Цэнтральнага Камітэта.

На трывале з'езда стары
бальшавік, вядомы дзеяч
партыі Емельян Яраслаўскі,
у сваім дакладзе «Аб
бягучым моманце» ён ад імя
партыі з'яслюе моладзь

яшчэ энергічнай удзельні-
цайца ў будаўніцтве сацыя-
лістычнай дзяржавы.

На трывале з'езда стары
бальшавік, вядомы дзеяч
партыі Емельян Яраслаўскі,
у сваім дакладзе «Аб
бягучым моманце» ён ад імя
партыі з'яслюе моладзь

яшчэ энергічнай удзельні-
цайца ў будаўніцтве сацыя-
лістычнай дзяржавы.

У дні пасяджэння з'езда
з Германіі прыйшла прыві-
тальнай тэлеграма:

«Германскія юнацтва,
што сабралася са сваім Лі-
бніцтвам, вітае рускіх тава-
рышаў і зяяўляе, што гато-
ва паследаваць іх праслаў-
ленаму прыкладу». Глыбо-
ка ўсхвалівания слухалі дэ-
легаты словаў прывітання і

рэвалюцыйную клятву гер-
манскай моладзі.

І ў адзінім парыве ўсе заспявалі
партыйны гімн «Інтэрнацыя-
нал».

Не маглі прыехаць у Ма-
скву таварыши з раёнаў,
занятых ворагам. Толькі ад-
наму дэлегату Украіны ўда-
лося прафсаюза праз кар-
дон.

З'езд адкрыўся 29 каст-

робы Саюза. Тры асноўныя пла-
лажэнні ляглі ў яе аснову:
1. Саюз салідарны з Ра-
сійскай Камуністычнай пар-
тыяй (бальшавікоў). Ён ста-
віць сваёй мэтай распа-
сюджанне ідэй камунізму і
прыцягненне рабочай і ся-
лянскай моладзі да актыў-
нага будаўніцтва Савецкай
РСФСР.

2. Саюз з'яўляецца незалежнай
арганізацыяй, прака-
зуячай пад кіраўніцтвам
РКП (б).

3. Саюз прымае назыву —
Расійскі Камуністычны Са-
юз Моладзі.

З'езд прыняў таксама ра-
шэнне аб усімежным раз-
віцці культурна-асветнай
работы, накіраваў прыві-
танне польскай і фінскай
моладзі.

Здавалася, з'езд паспяхо-
ва выканаў сваю задачу.
Але ўсе дэлегаты адчувалі
— не ўсё яшчэ зроблена.

— Да Леніна! Ісці да дэ-
рагога Ільіча, расказаць
з'ездзе; пачуць наўроў-
ваючыя слова правядыра!

Н. К. Крупская парадава-
ла арганізатару з'езда:
У. І. Ленін ахвотна прыме-
дэлегацію. Гэту пачэсную
місію даручылі прэзіденту.

СТАРШАҚУРСНІК ДЗЕЛІЦЦА ВОПЫТАМ

САКРЭТ АДЗІН – НАСТОЙЛІВАСЦЬ

Звычайныі сталі для першакурснікаў лекцыі, се- мінары, практычныя заняткі. Яшчэ два месяцы — і в універсітэце будзе гаспадарыць сесія. Падрыхтоўку да яе патрэбна пачынаць сёня. І, спадзяюся, наша гу- тарка са студэнтам V курса юрыдычнага факультета Анатолем Шчомай будзе цікавай для тых, хто ўжо павінен думачы пра сваю першую сесію.

Анатолю мы задалі такія пытанні:

1. Што больш за ёсё да- памагае студэнту ў вучобе?

2. Ці так ужо важна быць актыўным у час практычных і лабаратарных заняткіў?

3. Ці ёсьць у вас свае, аса- бістаяя, «сакрэты» здачы эк- заменау і залікаў?

Вось што ён адказаў.

1. Канешне, жаданне ву- чыцца. Жаданне, падмаца- ванае адказнансцю перад будучай працай, перад людзьмі, з якімі ты сутык- нешся ўжо пасля атрыман- ния дыплома. Вучыцца трэ- ба не дзеля адзінкі — яна не заўёды адлюстроўвае сапраудныя веды. Важна то, што ты выносишь для

сябе самога, выносішь у вя- лікае жыццё.

2. Бяспрэчна, бо менаві- та тут адбываецца больш блізкае знаёмства з тым, што табе, магчыма, прый- дзеца рабіць потым, калі будзеш самастойна праца- ваць.

3. Асаблівых сакрэтаў ня- ма. Да экзаменаў трэба рых- тавацца ўпарты, старанна, акуратна. Трэба знайсці ў сабе волю для запаўнення «белых плям», шырэй аха- піць пытанні тэмы. Вынік?

Яго вы ўбачыце пры здачы

экзаменаў залікаў. Што датычыцца асаблівых сакрэтаў, то я не пішу шпарга- лак і, прызнаюся шыра, не могу імі карыстацца. Раю эта і малодшакурснікам. Падман выкладчыка ніколі не прынясе вам задаваль- нення і радасці.

Экзамены залікі стара- юцца здаваць у першай пя- цёрцы. Многія, магчыма, мяркуюць, што за гэтым крываецца якая-небудзь улоўка. Не, проста больш, чым паспеў студэнт за апошнія дні, ён ужо не дасягне, не вывучыць. А штурханіна, нервознасць перад здяв- рымам вельмі стамляюць.

ЦІ МОЖНА БЕЗ «ТРОЕК»?

Падышоў к канцу пер- шыя месяцы вучобы. Ужо дзесяці далёка ззаду засталіся летнія клопаты, мільёні ста тысяч рублёў, асвоенія байцамі будатрадау факультета, вясёлая буль- ба.

Цяпер галоўнае — а, даречы для студэнта гэта залікі — вучоба. Лекцыі, семінары, заняткі ў лабараторыі і, нарэшце, се- сія. Нехта спагадліва пакі- вает галавой: маўляў, да новай яшчэ далёка, а старая ужо і забылася. А можа прыпомніце, як «плаваў» таварыш або, яшчэ горш, вы самі? Калі прад- мет вывучан, мякка кажу- чы, слаба, калі выкладчык ужо браў у руку ручку, каб наставіць у ведамасць не- здавальняючую адзнаку? Браў і спатыкаўся аб умовны погляд: «Ну, спы- тайцяся яшчэ што-небудзь? Я вучыу... Няўжо ж я на тройку не ведаю?» І вы- кладчык, баючыся памыліцца, пытаў яшчэ і, нарэшце, стаў виратавальнае «зда- вальняюча». Прыйшліся, што вам даводзілася бачыць падобнае? А вы не задумваліся пры гэтym: хто яны, троенікі — гультаі або не- арганізаваныя, бяздарнасці, што трапілі ў ВНУ выпадкоў, або хітрыя філософы — міне больш «тройкі» не трэба, толькі б дыплом атрымаць, а там... А што там? Пасрэдны студэнт ператвараецца ў пасрэднага спе- цыяліста.

У нас адзін з іх — нау- ковая работа. Выкананне конкретных даследаваніяў у лабараторыі, чытанне на- вуковых літаратур, білі- кантакт з людзьмі наукаў прымушаюць лепш арганізоўваць свой час, выклікаю- ць вялікую цікавасць і, значыць, упłyваюць і на адносіны да вучобы, прыму- шаюць перакананца ў неаб- ходнасці цвёрдых, глыбокіх ведаў.

Калі-нікалі тройку назы- вают «дзяржаўную адзнакай». А калі падыходзіць па-дзяржаўнаму, то не могуць не здзівіць адносіны некаторых студэнтаў да вучобы. Яны перакананы, што дзяржава авабязана іх вучыць, выдаць дыплом, улад- каваць на работу. У нас ко- жны мае права на вышэй- шую адукацыю, многія — яш- чэ і льготы пры паступленіі. І гэта часам ператварае студэнта ў звычайнага на- хлебніка, які лічыць: студ- ёнскія гады вясёлыя, у жыцці адзін раз бываюць, дык навошта траціць іх за кігамі і канспектамі? Толь- кі б здаць на «троечку» і дзяцягнуць да виратаваль- нага «паплаўка» — дыплома. Ёсьць жа сярод нас та- кія?

Мне вельмі б хадзелася ведаць, што думаюць аб гэ- тым на іншых факультетах. Што робяць? Ці маюць рукою: маўляў, у школе можна яшчэ прымусіць, а ў ВНУ кожны сам павінен выучыцца, пяма чаго за ву- шы цягнучы?

Адклікніцеся, камсорті і старасты, падзяліцеся волы- там.

І. РЫЖЫХ,

студэнтка IV курса фізічнага факультета, адказная за акадэм- сектар.



Студэнцкая «чыталка». Калі б можна было падлічыць, колькі тут на- радзілася арыгінальных думак, ідэй, рашэнняў, колькі прачытана ста- ронак падручнікаў...

На здымку: у чыタルнай зале юрыдычнага факультета.

Фота А. Цыгулеўа.

Он и писатель, и актёр, И знаменитый режиссёр. И всё, как говорят, от бога. Зачем же одному так много?..

ГЭТА жартайўская мік- гарэцэнзія творчасці Васіля Шукшына, выдатнага мастака нашай сучаснасці, заўчастна памёршага ў са- мым росквіце сіл. Яго спад- чыне, у прыватнасці фільму «Каліна чырвоная», было прысвечана пасяджэнне гуртка рэцэнзентаў факуль- тета журналістыкі, якім кі- руе Ефрасіння Леанідаўна Бондарава.

— Згодна, ну як мог такі немалады, апалены жыццём чалавек сэнтыментальна праслязіцца?

— Мог. Шукшын-рэжысёр ішоў ад праўды жыцця. Ве- дадзеце, якія сэнтымен- тальныя пісмы пішуць з турмы рэцыдывісты? — у размове ўступае выкладчык Т. Д. Арлова. — Шук- шын-актёр без кроплі фальшу перадаў стан героя. Увогуле яго акцёрскае май-

трэба было гэтага; і каб Люба была там, на ўзгорку, у гэты момант, таксама не трэба. Я за стрыманасць па- чуцця.

— Згодна, ну як мог такі немалады, апалены жыццём чалавек сэнтыментальна праслязіцца?

— Мог. Шукшын-рэжысёр ішоў ад праўды жыцця. Ве- дадзеце, якія сэнтымен- тальныя пісмы пішуць з турмы рэцыдывісты? — у размове ўступае выкладчык Т. Д. Арлова. — Шук- шын-актёр без кроплі фальшу перадаў стан героя. Увогуле яго акцёрскае май-

СТАРАСТА. ЯКІ ЁН?

Кожны раз, калі вы- бираюць кіраўніка на- лектыву, задаюць пы- танне: «Якім ён павін- на быць, каб апра- даў дэвер, умела вы- конваў свае абавязкі?»

На кожным курсе старасты не толькі павінны весці тэхнічную работу, ращаць пытанні вучобы і адпачынку; ад старасты патрабуецца глыбокая ідэйная загартоўка, палітычная сталасць, пачуццё ад- казнансці, умение кіра- ваць людзьмі.

На кожным курсе старастай не толькі павінны весці тэхнічную работу, ращаць пытанні вучобы і адпачынку; ад старасты патрабуецца глыбокая ідэйная загартоўка, палітычная сталасць, пачуццё ад- казнансці, умение кіра- ваць людзьмі.

А калі нам паведамі- лі: «Стараста ў першай групе Гурэцкі Віктар», — паддяліўся той самы юнак з шэршні вачымі. І кожны з нас у гэты час падумаў: які ён, наш стараста? Што ён за чалавек, як ён будзе ставіцца да калектыву, з якога боку праявіць сябе?

Гавораць, каб пазнаць чалавека, патрэбна з ім пуд солі з'есці. А каб з'есці пуд солі, трэба доўгае жыццё пра- жыць. І няхай наша група не з'ёла са старастам пуд солі ў час сумеснай працы ў вёсцы Перадолы Віцебскай вобласці, але старасту свайго мы пазналі, убачылі ў ім таварыша, спадлівага, добрая дададчыка, чулага сябра, руплівага працаўніка.

Віктару 23 гады. Якія ж шляхі-дарогі прывялі

ПАВАЖАНЫ ЧАЛАВЕК

Мы сустрэліся са старастай пятай групы IV курса ФПМ Галінай Гаркавай і папрасілі расказаць, як выконвае свае абавязкі, якія цяжкасці ёй прыйшліся пераадолець.

— У нашай групе, — гаворыць Галія, — розныя людзі. І, канешне, да кожнага трэба мець асобы падыход. Калі на II курсе міне назначылі старастай, работы было многа. Некаторыя рабяты прапускалі заняткі, з пагардай адносіліся да грамадскай работы. Зараз наша гру-

па дружная, пропускі заняткаў без уважлі- вых прычын рэдкія.

Поспехі, дасягнутыя групай, растлумачваюцца тым, што сваёй работе стараста абавя- раеца на камсамольскі і прафсаюзны акты. Калі трэба, раіцца з куратарам.

Адказваючы на пы- танне, якім павінен быць сапраудны стараста, Галія сказала:

— Іншыя ўны м, вясёлым, прынцыпо- вым.

В. БОРСУК,

студэнт.

Спачатку другакурсніца Оля Каралевіч напомніла пра асноўныя вехі жыцця і творчасці В. Шукшына, яна ж распечатала гаворку пра «Каліну чырвоную».

Аб гэтым фільме спрэчак і дыскусій было шмат. Чаму герой карціны — мацёры рэцыдывіст, чаму гэты закаранелы злодзея «ламаецца», ідзе працаўцаў у калгас, чаму Шукшын абрывае яго жыццё ў самы, здаецца, шчаслівы момант? Ці ўсё тут апраўдана і без наця- жак? Дзесяткі «чаму» і «чаго», і гурткоўцы пасправа- валі дакапацца да каранёў вобраза Ягора Пракудзіна, чалавека гордага і моцнага характару, з горкім лёсам і тугоў па сапраўднаму жыц- цю.

— Так, Ягор моцны ду- шой. Калі б было наадварот, ён не змог бы перакроіць сваё жыццё, — Ефрасіння Леанідаўна прыгадвае сцэ- ны фільма. — Але ж яго характар вельмі складаны, супярэчлівы, неадназначны. Памятаеце, у паездку да маці, якую не бачыў дво- цаць гадоў ён бярэ Любю. Чаму?

— Бяцца?

— Так. Ён жа звычайны калавек. І цяжкай, і балю- ча, і страшнай гэтая сустрэ- ча для Ягора.

— А пасля яе — узрыў эмоций, амаль істэрыка, — праадаўжае Жана Залозная. — Але, на мой погляд, не

захапляла ўсё: і ніцыя вербы над Беразіной, што цячэ калія хаты, і сама Беразіна, шумлівы гай, у якім восеню так многа падбярозавікаў.

Віктар шмат чытаў, спрабаваў пісаць сам. Атрымлівалася пядэрнна. Часта публіковала матэрыялы свайго ня- штатнага карэспандэнта раінай газеты.

Пасля вяртания з ра- доў Савецкай Арміі Віктар становіцца кандыдатам у члены КПСС. Пра- цце, рыхтуеца на пасту- пацца на рабфак БДУ. Малады камуніст і тут верны сабе. Пасляхова здае экзамены, і вось ён ужо студэнт першага курса журфака, камісар студэнцікага атрада «Журналіст-І».

Чалавек пазнаеца ў працы. Тыя, хто бачыў, як працаўнік Віктар Гурэцкі ў час уборкі ліну або копкі бульбы, можуть толькі пазайздросціць яму.

Магчыма, тут і вырас яго аўтарытэт. Заваяваў павагу Віктара і тым, што заўсёды дапаможа, су- цешыць, падкажа. А ка- патрэбна — сур'ёзна

укажа на памылку.

Віктар яшчэ і мацак. З якім густам афармляў ён нашу настенагазету «Гэй, ухнем!» Ёю захап- ляліся ўсё: і студэнты, і жыхары вёскі Перадолы.

Чалавек пазнаеца ў бядзе. Нельга ўяўвіць, што б мы рабілі без на- шага камісара. Адночы сур'ёзна захварэл Тамара Грынцэвіч і Люда Варанко. Віктар аказаў хворым першую дапамо- гу, а потым пад пра- ліўнам дажджом адпра- віўся за ўрачом, выклі- каў «хутку».

Наш камісар... І

**ДА ЗО-ГОДДЗЯ ВЯЛІКАЙ
ПЕРАМОГІ**



Ветэранны... Яны ішлі да Перамогі франтавымі шляхамі і партызанскімі сцежкамі.

На здымку: (злева направа) загадчык кафедры радыёфізікі I. Р. Некрашэвіч, супрацоўнік вытворчых майстэрн M. R. Бурш, намеснік дэкана фізфака A. A. Лабуда.

Фота M. Нечыпарэнкі.

Не меркне памяць.
Подзвіг у імя Радзімы,
шчаслівага лёсу яе на-
родаў-братоў свяшчэн-
ны, і перад ім схіляюць
галовы і стary, і малад-
ты.

Фота M. Нечыпарэнкі.



КАМСАМОЛЬСКАЯ ХРОНІКА

камсамольская актыўна, палепшилася арганізацыйная рабоца.

Добрыя вынікі правядзення Ленінскага ўрока, II і III этапу Ленінскага заліку былі адзначаны на камсамольскай канферэнцыі студэнтаў хімічнага факультэта. Вялікую работу на факультэце вядуць таксама савет СНТ і члены студэнцкай агітбрыгады.

На факультэце прыкладной матэматыкі турботы аб

паспяховасці пастаянна былі ў цэнтры ўвагі камсамольскага бюро. Добра арганізавана там грамадска-палітычная практика і шэфская работа.

На фізічным, гістарычным, матэматычным факультэце, на жаль, акадэмічна работа не стала пярвейшай турботай камітэта камсамола. Слаба наладжанім і контроль за выкананнем некаторымі камсамольцамі ў складзеных на іх даручэнні. Дрэнна арганіза-

паспяховасцю, пэўнымі да-
сягненнімі ў навуковай ра-
боце.

Разам з тым адзначаны і недахопы ў камсамольскай рабоце. На геаграфічным факультэце, на жаль, акадэмічна работа не стала пярвейшай турботай камітэта камсамола. Слаба наладжанім і контроль за выкананнем некаторымі камсамольцамі ў складзеных на іх даручэнні. Дрэнна арганіза-

вана вучоба камсамольскага актыву на біяфаку. Адзначана ў справаздачным перыядзе некаторая інертнасць камсамольскага бюро факультэта журналісты.

На хімічным факультэце слаба працуе камсамольскай арганізацыя выкладчыкаў. Стаяла пытанне аб недахопах арганізацыйной работы і паляпшэнні здачы норм ГПА ў гісторыку. Камсамольцы матэматычнага факультэта гаварылі аб нездавальняючай работе культмасавага сектара, аб актыўізациі грамадской работы выдатнікаў вучобы.

Нездавальняюча праца вяна-патрыятычных сектара камітэта камсамола ФПМ.

Адзначаныя недахопы прыняты да ўвагі новымі камсамольскімі бюро. Сакратарамі факультэціх камсамольскіх арганізацый выбраны: Вера Прокашэва (матфак), Сяргей Субоцін (геафак), Уладзімір Курчанка (біяфак), Анатоль Тозік (гістфак), Павел Гаранін (ФПМ), Леанід Семіненка (фізфак), Мікалай Корзун (юрфак), Усевалад Грынік (журфак), Людміла Агароднік (філфак), Алег Івашкевіч (хімфак).

«ДЗЕЛЯ ЖЫЦЦЯ НА ЗЯМЛІ»

Пад такім дэвізам ад-
дзел абслугоўвання бібліятэкі, ваенная кафедра
правялі канферэнцыі са
студэнтамі чацвёртых
курсаў, прысвечаныя
30-годдзю вызвалення

Беларусі і 30-годдзю
Перамогі над фашистскай
Германіяй, а таксама кан-
ферэнцыю па кнізе Героя
Савецкага Саюза Р. Н.
Мачульскага «Вечны агонь».

З вялікай увагай слуха-
лі студэнты выступленне
аўтара кнігі, былога сак-
ратара Мінскага падполь-
нага аблома партыі, ка-
мандзіра злучэння Бары-
саўска-Бягомльскай пар-
тызанскае зоны Р. Н. Ма-

НЕЯК група студэнтаў за-
праслі на сустрэчу
свайго выкладчыка — док-
тара юрыдычных навук
A. A. Галаўко.

— Анатоль Аляксандра-
віч! Вы — удзельнік баёў
за вызваленне Беларусі, вая-
валі ў Германіі, Венгріі,
Чэхаславакіі. Раскажыце
нам аб сабе.

— Ну, што вам расказаць,
рабяты? У пятнаццаць год
трапіў на фронт. У дваццаць —
вярнуўся. Тры разы, дзве кантузії. Вось і ўсё. Мы проста выконвалі
свой абавязак.

...Чацвёра хлопчыкаў хут-
ка прашлі па зале стан-
цынага клуба, на секунду
спыніліся, быццам шукаючы
све месцы, і гэтак жа хут-
ка выйшли.

— Нічога падэронага, —
буркнуў белагаловы Колька.
— Айда ў штаб.

Дзяжурны штаба зні-
шчельнага батальёна па ба-
рацьбе з дыверсантамі су-
стрэў рабяты:

— Хлопцы, на могілках
вораг. Камандзір з групай
гайшоў на нафтабазу. Па-
дыдзе да могілак з боку гор.
А вы прачашыце кустарнік
і выходзьце да чароту.

Знішчальны батальён,
створаны ў асноўным з
камсамольцаў, накроўваў
людзей для дзяжурства на
пошце, стадыёне, складах,
у магазінах, ваенным шпіта-
лі. Высоўвалі ворагаў, бра-
лі іх на месцы, калі тыя па-
дэвалі сігналы сваім сама-
лётам.

Чацвёрка рабята ступіла ў
цемкі жнівеньскай ночы,
такой цёплай і прыветнай
учора, халоднай і страшнай
сенні.

Прыціснуўшыся адзін да
другога, трymалі цяжкія
вінтоўкі наперад. Калі
могілак спыніліся, сталі ра-
ніца. Камандаваў Колька Кі-
рыленка.

— Вунь самы високі
крыж, — паказаў ён на
ледзь бачны ў цемнаце сі-
луэт. — Мы з Валдзэм
псыдзем справа калі кус-
тоў. Ты, Толя, з Шуркам ідзі
налева. Праз дваццаць
мінут паднімемся і
ідзем на крыж.

Нічога не гаварыла аб
прысутнасці на могілках жы-
вога чалавека. Жудасна
шапталіся кусты базу, шас-
талі ў траве вёrtкія мышы,
порхалі соннікі птушкі ў гэ-
тай мёртвай цішы.

Праз мінут пятнаццаць
здалёку пачуўся гул сама-
лёта. Ён хутка нарастаў.

Раптам праста перад імі,
метрах у дзесяці, сиплючы
іскрамі, узвісіся ў неба, у
бок нафтабазы, жоўтая ра-
кета. Амаль адначасова, з

нага стуку, — сын не з явіў-
ся. Анастасія Аўрамаўна
узвішла ў яго пакой, уклю-
чыла лямпу. На стале ляжа-
ла запіска: «Мамачка, не
кры́дуй. Іду на фронт, да
бацькі. Твой Толя».

Прыходу сына бацька не
вельмі ўзрадаваўся. Тут жа,
не марудзяны, адправіў да-
дому. І ўсё-такі раніцай
радавы Галаўко Анатоль
быў запісан на забеспя-
чэнне ў роту лейтэнанта Ка-
чаткова.

...Глухой лютайскай ноччу

гі побач ішлі і боль і го-
рыч.

Беларуская зямля... Цэ-
лья выпаленыя зоны... Ні-
воднай уцалелай вёскі на
шляху. Герады ў руінах.
Разбітыя масты. Разрытыя
дарогі. Ваксл — горы ме-
талу...

Маладзенкі беларус Ва-
ся Дайлідзёнак бегаў па
ўзводах і крываў, ледзь не
плачучы: «Хлопцы, не буд-
зе спаць. Давайце хут-
чэй. Зараз і мой дом — пад
самымі Мінскамі».

Да вечара 2 ліпеня ля
парку імя Чалюскінцаў ужо
стаялі савецкія матарызыва-
ныя часці.

Калі ўзышло сонца, раз-
ведувэвод старшыны Галаў-
ко стаў рухацца ад Камса-
мольскага возера цераз Ня-
мігу да опернага тэатра. На-
сустрач яму выходзілі ра-
десныя мінчане. А бай яшчэ
ішлі на цэнтральны магіс-
трат — немцы пакінулі ў
развалінах масу смертнікаў.
Але ўсё радзей грымелі вы-
стрэлы і ўсё шырэй расця-
калася па вуліцах Мінска
Свята Перамогі.

Дарогі вайны павялі бай-
чоў далей, на захад. А ў па-
лявой сумцы Галаўко з'яві-
лася пісьмо:

«Старшыне — таварышу
Галаўко А. А.

Загадамі Вярохойнага Га-
лоўнікамандуючага ад 24
чэрвеня 1944 года за пра-
рыў моцнай, глыбокай эша-
ланіраванай абароне пра-
ціўніка на Аршанскім на-
прамку, ад 27 чэрвеня 1944
года за ўзяцце г. Орши, ад
1 ліпеня 1944 года за паспя-
хове фарсіраванне ракі Бе-
разіны і ўзяцце г. Барысава,
ад 3 ліпеня 1944 года за ўзяцце
століцы Савецкай Беларусі г. Мінска, ад 9 лі-
пеня 1944 года за ўзяцце г. Ліды і ад 31 ліпеня 1944
года за паспяхове фарсіра-
ванне ракі Нёман і праў-
абароне на заходнім бера-
зе р. Нёман ВАМ АБ'ЯУЛЕ-
НЫ! ПАДЗЯКІ...»

Камандзір 71-га стралко-
вага Нёманскае корпуса Герой Савецкага Саюза генерал-лейтэнант Кашавы,

1 верасня 1944 года».

М. ЦІВА.

ДАРОСЛЫМІ СТАЛ Ў ПЯТНАЦЦАЦЬ

школьнік Галаўко, які чаты-
ры месяцы назад ўцёк з

«Наведчык» нечакана з'я-
ўся на самой гары. Потым
разка павярнуў і пакаціўся ўніз, да чароту. Толя кінуў-
ся яму наперад. На фоне
белых мелавых гор чалавек
быў добра відаць, і рабяты
адкрылі агонь. Дыверсант
стаў адстрэльвацца і кі-
дацца ў бакі. Адлегласць
скарачалася. Раптам Колька
спатыкнуўся і ўпаў. Ва-
лодзька Фецісаў, які бег-
побач, нешта закрычаў і
кінуўся пластом на мелавы
пясок. Толя з Шуркам за-
ляглі, выпускаючы апона-
трыкі. Дыверсант паднімеш-
ся і пакінуўся патронам.

Дыверсант ўзялі. Ён быў
паранен. Мацёры фашыст
быў у форме савецкага ва-
йеннаслужачага.

Хавалі Кольку як салдата.

...Вось так сустрэў вайну
Толя Галаўко, дзевяціклас-
нік са станцыі Аляксееўка.

10 кастрычніка станцыю
мосці бамблі. Дарэмна ся-
дзела калі вакна маці, кож-
ную секунду чакаючы ўмоў-

школьнік Галаўко, які чаты-
ры месяцы назад ўцёк з
дому на фронт, вяртаўся са
шпітала пасля кантузіі амаль
інвалідам. Кружылася гала-
ва. Частва траціў прытом-
насць. Свінцовы цяжар у
целе. Але малады арганізм
змагаўся.

Лячыцца няма калі. Праз
пайтара месяца сержант
Галаўко зноў вісеў на стро-
пах, страліў на ляту пад
Каневам на Дняпро, ля
станцыі Краснае пад Ор-
шай. Нарэшце, асобы пал-
кавы: разведувэвод, Асінбу-
даўскія балоты — і напера-
дзе Орша.

Дротавыя загараджэнні.

Процітанкавыя рвы з вад-
ой, доты, дзоты. Дзесяткі
ліній абароны, сотні тран-
шэй і — з падкрэсленай
акуратнасцю ў шахматным
парадку — дзесяць тысяч
(паведамі разведчыкі) бя-
розавых крыжоў з кімэцкі-
мі каскамі на могілках.

Чацвёра сутак ішоў жорст-
кі бой за Оршу. Праврана
глыбока эшаланіраваная ня-
мецкая абарона. Пакаціўся
вораг на захад без прыпын-
ку. Войскі 3-га Беларускага
клінам урэзаліся ў яго аба-
рону на мінскім напрамку.
Барысаў узялі з ходу.

Аднак з раздасцю перамо-

РАСКАЗВАЮЦЬ ЧЛЕНЫ КЛУБА
ТУРЫСТАУ—АЛЬПІНІСТАУ БДУ



На белом свете есть немало горных стран,
Где по ущельям вниз ползут туманы...
А ты возьми рюкзак и плюнь на ураган,
Шагай вперед к вершинам неустанно.

ЗАХОУВАЕМ ТРАДЫЦЫІ

Здаецца, яшчэ пядачна месцы, навікі, упершыню праўшлі па нашай роднай Беларусі, пазапалі бліжэй яе людзей, яе гісторыю, і яна стала для нас павек любімым, цудоўным краем. А ўжо ў гэтым годзе мы ўпершыню ўбачылі і зразумелі прыгажосць горных каўказскіх вяршынь, суровых скал, блакітных ледавікоў і палюбілі горы не менш, чым лясы і аэры Беларусі. Чалавек, які не ведае сваёй Радзімы, не можа быць сапраўдным патрыётам. «Пазнаць — значыць палюбіць» — гэты стары афарызм вельмі падыходзіць да турызму і альпінізму.

Калі сустракаеш каго-небудзь з тых, з кім быў у паходах, адразу пачынаюцца бясконцыя «А памятаеш...».

Мне хочацца ўспомніць наш вясновы паход па Палессі, дзіўна прыгожаму краю. Рабяты, а памятаеце...

Ідзэм мы па беразе ракі Свінавод. Крыўдна: недзе цякуць Волга і Амазонка, а нам вось дасталася Свінавод. Рака паступова становіцца ўсё ширэй, заливае багністыя берагі, і вось мы ўжо брыдзем па пояс у вадзе. Галіны вербаў нізка гнуцца над цёмнай

Ужо 16 гадоў існуе ў нашым універсітэце клуб турыстаў-альпіністаў. Шмат дарог пройдзена яго ўзделінікамі, а колькі іх яшчэ наперадзе! Кожны год у клуб прыходзяць навікі, і мы стараемся перадаць ім наші традыцыі, нашу любоў да Радзімы, імкненне ведаць яе не толькі па кнігах, а ўбачыць сваімі вачымі. І, мусіць, першым такім урокам для пачынаючых становіцца асенні турысцкі альпіністкі злёт БДУ, які праводзіцца кожны год. Ён збірае рабяты, якія даўно скончылі універсітэт, але засталіся членамі клуба, і здрадзілі яго традыцыям, і

цияперашніх членамі і навікі, ад якіх залежыць, якім стане клуб заўтра.

У гэтым годзе злёт праходзіў 19—20 кастрычніка ў Крыжоўкы і быў прысвечан Дню нараджэння камсамола.

Злёт падвёў вынікі прайшошага сезона і адкрыў новы. Пачынаецца ён па традыцыі паходамі для навікі па месцах баявой славы рэспублікі. Праводзіцца яны ў пачатку лістапада і прысвячаюцца святу Вялікага Кастрычніка.

Але каб хадзіць у паходы, патрэбна многа умець: распалацісь у любое надвор'е касцёл, ставіць на ветры

палатку, пераправіцца цераз раку і праста прыгатаўваць смачны абед. Таму і праводзіліся на злёце разные спаборніцтвы: крос, палосы перашкод, начное арыентаванне. А яшчэ быў вясёлы альпіністкі, насычаны жартамі.

Прайшоу злёт, і пачаўся новы турысцкі сезон. Ідуць напружаныя трэніроўкі. А потым будуць паходы. Вярнуўшыся, мы раскажам аб добрых людзях, якіх сустрэлі на шляху, аб аэрах, лясах, аў горных вяршынях і перавалах. Калі хочаце ўбачыць усё гэта самі, калі хочаце больш да-ведацца аб сваёй Радзіме і, вядома, калі не байцеся цяжкасцей, прыходзіце ў наш клуб!

М. ДАВІДОУСКАЯ.

Раптам непадалёку чу-еца радасны крык. Ім-чымся на голас і бачым: пад бярозай стаіць вя-лізная бочка з бярозавым сокам. Скоіваем плеценую накрыўку і п'ём шэравата-блакітную вадкасць кубкамі, міскамі і праста далонню. Прахаладжальны, кіславаты бярозавы сок — ці ж гэта не цуд!

Заканчваецца паход. Алошні начлег на Белым возеры. Возера ма-ленькае і сапраўды зу-сім светлае,

Г. ПАРТНОВА,
студэнтка гістфака.

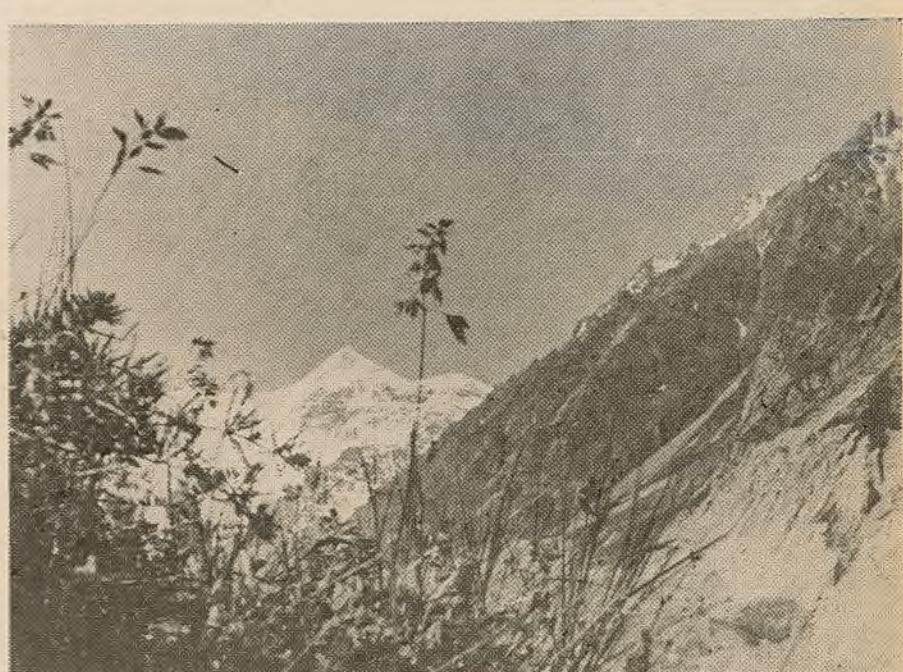
А ПАМЯТАЕШ...

вадой, наперадзе зараслі забалочанага лесу. Змрочна. Раптам на ку-піне калія замшэлага карча прыкмячаем фіялетавую плямку. Маленькая фіялкі — яркія агенькыкі ў шэра-зялёным змроку. Настрой уз-німаецца, ды і вада па-циху спадае. Падыходзім да нагрувашчвання гэлінак і сукоў. Аказваецца, бабры зрабілі запруду, і таму рака разлілася. «Паднеслі» сюрприз нам «братья меншыя». Начлег не асабліва

ўдалы, але выбару няма. Ставім палатку на су-хім астраўку пасярод забалочанага кустарніку.

Наступны дзень — 1 Мая. Наладжваєм дэманстрацыю на нашым выратавальнym пятачку. Атрымліваецца здорава, вельмі весела. Пасля снедання — зноў у да-рогу...

Ужо шостую гадзіну ідзэм па лесе. Флягі пустыя, а піць хочацца страшна. Сумныя сядзім у час прывалу і жуем су-хі паёк.



Адна з вяршынь Безенгійской сцяны — Гестала.

ДА ХУТКАГА СПАТКАННЯ!

Летам гэтага года мы пабывалі у альплагеры «Безенгі» і падарожнічалі па Цэнтральному Каўказу. Мы — гэта члены клуба турыстаў-альпіністаў БДУ, студэнты фізфака Алег Ачасаў, Валодзя Александроўскі, Мікалай Крывашэў, аўтар гэтых радкоў і Уладзімір Красоўскі, супрацоўнік МРТИ.

Паўтара месяца мы пра-вялі ў прыгажайшых месцах Каўказа. «Безенгі» — адзін з лепшых альпіністскіх лаге-раў — размешчан у Безенгійскай цясніне. Побач цяг-ніца Галоўны Каўказскі хрыбет з прыгажуні-вя-ршынай Гесталаі. Да ближэйшага населенага пункта 20 кіламетраў упіз па цясніне. Акрамя альпіністаў ды турысцікіх груп, якія калі-нікі прайдзяць у гэтых месцах, хіба што пастухі паяўляюцца, ды і то не часта. Статкам тут няма чаго рабіць — вакол камяні.

Сярод хрыбтоў яркімі плямкамі выдзяляюцца чырвоныя, жоўтые, блакітныя дахі лагерных домікаў.

Прыемна зверху бачыць ча-лавече жыллэ. Асабліва калі вяртаешся пасля трохдзённага сядзення ў вобла-ку, з якога то лілася, то си-палае вільгаць на тонкія палаточки-«серабранкі», а ў іх плавалі паміж рукакамі чаравікі і фотаапараты. Менавіта так у нас і атрымалаася на першым выхадзе. Але пічога. Высушыліся, ад-пачылі-лагеры і праз два дні зноў наверх. На гэты раз надвор'е было здзіўляючым. Удзень на небе — ні воблачка, сонца большым яркае.

На вышыні 3200 метраў да-статкові было некалькіх га-дзін, каб ва ўсяго аддзяле-ния мінчан дружна аблу-піліся насы.

Пад вечар зізу кожны дзень падымаліся «гос-ці» — недзе крху ніжэй пачаков павісалі воблакі, зічыць, у лагеры пахмурна, а, можа быць, і дождж.

А да нас прыходзіла чорная і зорная каўказская ноць. Валодзя Красоўскі ў като-ры раз цярпіў паказавае нам Арыён, Антарэс, Вегу...

Змоўкнуўшы, глядзім на яр-кую блакітную зорку, якую і ён не можа называць. Што ж, так нават лепш.

Вяршыні, вось яны, побач, зсяюць і лунаюць у месеч-ным святле, прывідныя во-блакі плыўвуть уніз і зася-даюць недзе на павароце Безенгійскага ледніка. Вы-разныя цёмныя сілуэты, прыглушаныя галасы, агенькы ліхтарыкаў, іні-кога, акрамя нас, вакол. Дзе ты, цывілізацыя, дзе вы, людзі?

Але не. Пра нас памята-юць, выклікаюць па рацы. Мы дакладваем, што ўсё у парадку — узыходжанні, заняцкі, надвор'е. Даведава-емся аб лагерных навінах: прыехалі нямецкія альпіністы, чакаюць польскіх спарт-сменаў, каманда лагера здзенсніла першаўзыход-жанне па маршруту вы-шэйшай, шостай катэгорыі цяжкасці.

Лагер жыве, лагер паз-нае нас, мы пазнам лагер, але час ідзе, заканчваецца змена. Вось і апошні выхад, апошнія развітальныя бі-

ны, дарожныя клопаты і зборы. Лагерныя машыны адвозяць удзельнікі упіз, у горад. І расстаємся з «Безенгі», але не з гарамі... «Нам ешё переходы ідти...». Цяпер учацьцяры мы тупа-ем уперх праз чатыры перава-лы ў Баксанскую цясніну. Цяпер не інструктару, самім выбіраць сцежкі, шукаць зручныя падъезды, думаць пра бяспеку. Можа, таму яшчэ больш бачыць і прык-мячаш, яшчэ больш раду-ешся і здзіўляюцца. Ці то вясёлцы ў расе, ці то замёр-зашаму за ноч раучку ў ле-дзяных пырсках, ці то арапіжавым макам на вось-пене, ці то праста дружка люб-наму, падбадзёрачаму по-глядзу. Трава пасля камя-ней і лёд здаецца невера-годна злёйшай, а кусты і некалькі бяроз — раскош-ным лесам. Усяму гэта-му мы гаворым: «Да суст-рэчы! Да хуткай сустрэчы!»

А. САВЕЛЬЕВА,
студэнтка матэматыч-
нага факультэта.
Фота У. Александроў-
скага і М. Крывашэў.



Ліпенскія снагі — не зблытаць іх з іншымі.